

[Peder Christensen.]

at det er en bemærkelsesværdig måde at bruge statistik på. Hvad ville den højtærede minister sige, dersom jeg sammenlignede husmandsbrug og herregårde og så kun tog driftsudgifterne pr. tønde land med? Så ville den højtærede minister antagelig sige, at jeg fik et falsk billede frem, at jeg også skulle have driftsindtægterne med for at få det rigtige billede frem. Der er jo dog for det meste en vis forbindelse mellem driftsindtægter og -udgifter, og dersom jeg også tager driftsindtægterne med og ser på nettoudbyttet pr. kg mælk, for det er trods alt det, der interesserer mest, andrager forskellen det pågældende år mellem mejerier med under 1 mill. kg mælk og mejerier med over 4 mill. kg mælk årligt 0,6 øre pr. kg. Det er altså forskellen i nettoudbyttet imod 1½ øres forskel i driftsomkostningerne for de store og små mejerier.

Statistik er jo noget, man skal være varsom med at bruge. Tager man således den sidst udkomne mejeristatistik og sammenligner det økonomiske resultat for Fyns Mejeriforening, som er en af landets største, men som er en af de mejeriforeninger, der ifølge statistikken har de mindste gennemsnitsmejerier, nemlig på ca. $2\frac{1}{3}$ mill. kg mælk årligt pr. mejeri, med de to mejeriforeninger her i landet, der har de største gennemsnitsmejerier med ca. $3\frac{1}{2}$ mill. kg mælk, så vil vi se, at de 98 mejerier i Fyns Mejeriforening har givet 3,6 øre mere i nettoudbytte pr. kg mælk end mejerierne i de to mejeriforeninger, der har de største gennemsnitsmejerier. Det er dog alligevel en post, det er ca. 85 000 kr. pr. mejeri for de små mejerier på Fyn eller ca. 8,3 mill. kr. for de 98 mejerier på Fyn.

Nu skal jeg nok vogte mig for at påstå, at dette forholdsvist dårlige resultat i de to mejeriforeninger skyldes, at disse mejerier er 50 pct. større end mejerierne i Fyns Mejeriforening, men det viser, hvor varsom man skal være med brugen af statistisk materiale af en så uensartet beskaffenhed som dette, og det viser tillige, at der er andre områder inden for mejeribrug, hvor der måske er meget mere at vinde end ved at bryde de gamle mejerier ned og bygge nogle større op.

Jeg drøftede ostelagre med en mejerimand fra Fyn for nogen tid siden. Vi talte om det nye fællesostelager, der var bygget i Vejle. Jeg spurgte ham, om han ikke mente, at bygning af store fællesostelagre var den vej, vi skulle frem, og fik til svar: jo, i mangel af noget bedre kan det nok bruges, men det ideelle er, at ostelageret findes på

mejeriet, så bestyreren kan følge sin ost, til den er lagret færdig. Det skal nok vise sig, at manden har ret. Her får man den helt fine kvalitet, her får man resultatet af den personlige indsats. Dersom dette er rigtigt, så er det forkert, at staten favoriserer byggeriet af fællesostelagre, medens det lille mejeri må bygge sit ostelager for egne midler.

For 3 måneder siden var der en rapport i radioen fra Als og Kongeåen om sammenlægning af mejerier. På Als havde man lagt 3 meget små mejerier sammen og fået et mejeri, der var lidt over gennemsnitsstørrelse, nemlig 25—35 pct. større end et almindeligt gennemsnitsmejeri. Statskonsulent Johs. Jensen udtalte ved denne lejlighed, at man ikke kunne spare nævneværdigt i driftsudgifter ved at lave mejerierne større end 5—6 mill. kg. Umiddelbart derefter hørte man om de tre mejerier ved Kongeåen: Brørup, Maltbæk og Ladelund med henholdsvis 9, 3 og 1 mill. kg mælk årligt. Disse mejerier kunne man ønske at lægge sammen, og det blev fremhævet, at sagkundskaben havde regnet ud, at der kunne spares 1 øre pr. kg i driftsudgifter ved at lægge disse tre mejerier sammen. Da de repræsenterer 12—13 mill. kg mælk, vil dette give en besparelse på 120 000—130 000 kr. årligt.

Sammenholder man disse udtalelser med statskonsulent Johs. Jensens, som vi havde hørt lidt før i samme udsendelse, kan vi ikke få dem til at stemme overens. Efter Johs. Jensens udtalelser skulle der ikke være noget at vinde ved at lave Brørup mejeri større — det er på 9 mill. kg —, og det er meget problematisk, hvad der vil være at vinde økonomisk ved at lave Maltbæk mejeri større. Fortjenesten på de 120 000—130 000 kr., som man vifter med, skulle hovedsagelig fremkomme ved at behandle mælk fra det lille mejeri, altså det med 1 mill. kg mælk, på et større mejeri, men det stemmer ikke overens med de udtalelser, som statskonsulent Johs. Jensen kom med, og med, hvad vi ellers ved om denne sag. Det skulle dreje sig om 10—12 øre pr. kg mælk, dersom fortjenesten skulle skyldes den ene million kg mælk, og det har ikke noget med virkeligheden at gøre.

Jeg kunne henvise til andre sagkyndige udtalelser. Statskonsulent Tolstrup Pedersen, Aalborg, udtalte den 1. august i år i Vadum:

„Der er intet sagligt grundlag for en revolutionerende omlægning af mejeribrug i dag.“

Forstander Harald Jensen, statens for-